

**Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον
από την κατασκευή και λειτουργία
Ενοποιημένης Ανάπτυξης Μεγάλων και Σύνθετων Χρήσεων
στην Αγία Φύλα, στην Λεμεσό**

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ II

Δεκέμβριος 2023

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια της προκαταρκτικής εξέτασης της Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, από το Τμήμα Περιβάλλοντος, για την κατασκευή και λειτουργία Ενοποιημένης Ανάπτυξης Μεγάλων και Σύνθετων Χρήσεων στην Αγία Φύλα, στην Λεμεσό, προέκυψε η ανάγκη για παροχή επιπρόσθετων στοιχείων.

Σχετική είναι η επιστολή του Τμήματος Δασών με ημερομηνία 20 Νοεμβρίου 2023 και το μήνυμα του Τμήματος Περιβάλλοντος μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 29 Μαΐου 2023 (βλ. **Παράρτημα Ι**).

Συγκεκριμένα στην επιστολή με ημερομηνία 20 Νοεμβρίου ζητήθηκε το πιο κάτω:

Σύμφωνα με την καταγραφή των δέντρων που θα επηρεαστούν από το προτεινόμενο Έργο συμπεριλαμβάνεται μεγάλος αριθμός χαρουπιών. Επομένως, η ΜΕΕΠ θα πρέπει να απασχολήσει το θέμα ενδεχόμενο επηρεασμού του προστατευόμενου είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus*.

Απαντήσεις και πληροφορίες για τα παραπάνω ζητήματα δίνονται πιο κάτω.

2. Συμπληρωματικό Στοιχείο 1

Σύμφωνα με την καταγραφή των δέντρων που θα επηρεαστούν από το προτεινόμενο Έργο συμπεριλαμβάνεται μεγάλος αριθμός χαρουπιών. Επομένως, η ΜΕΕΠ θα πρέπει να απασχολήσει το θέμα ενδεχόμενο επηρεασμού του προστατευόμενου είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus*.

Απάντηση Ομάδας Μελέτης

Το κολεόπτερο (σκαθάρι) *Propomacrus bimucronatus cypriacus* είναι ένα μεγάλο κολεόπτερο με μήκος που φτάνει τα 40 χιλιοστά και γυαλιστερό μαύρο-καφέ χρώμα. Το συγκεκριμένο είδος απαντάται σε διάφορες περιοχές της Κύπρου, από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι τα 1.000 μέτρα, ενώ φαίνεται ότι η κύρια περιοχή εξάπλωσής του βρίσκεται στη ζώνη από 400 μέχρι 800 μέτρα στις νότιες και δυτικές πλαγιές της οροσειράς του Τροόδου. Επιπλέον, το είδος *Propomacrus bimucronatus cypriacus* προτιμά περιοχές όπου υπάρχουν παλιές αιωνόβιες βαλανιδιές στις οποίες αναπαράγεται. Η παρουσία του και σε περιοχές από τις οποίες απουσιάζουν οι βαλανιδιές δείχνει ότι μάλλον χρησιμοποιεί για την αναπαραγωγή του και άλλα μεγάλα σε ηλικία δέντρα¹.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την IUCN το είδος *Propomacrus bimucronatus cypriacus* εμπίπτει στην κατηγορία Κρισίμως Κινδυνεύον (Critically Endangered – CR) στην οποία ανήκουν είδη τα οποία με βάση τις πλέον ακριβείς διαθέσιμες πληροφορίες διατρέχουν εξαιρετικά υψηλό κίνδυνο εξαφάνισης². Επίσης, το κυπριακό σκαθάρι εμπίπτει στο Παράρτημα II και IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Όπως έχει προαναφερθεί, το συγκεκριμένο είδος χρησιμοποιεί κουφάλες σάπιων δέντρων για την αναπαραγωγή του. Σύμφωνα με τους Σφενδουράκη κ.α. (2017), το είδος *Propomacrus bimucronatus cypriacus* απαντάται συνήθως σε φυτικά είδη όπως *Ceratonia siliqua* (χαρουπιιά), *Quercus infectoria* ssp. *veneris* (βελανιδιά) και *Prunus dulcis* (αμυγδαλιά). Αξίζει να αναφερθεί ότι, οι κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το κυπριακό σκαθάρι είναι η υποβάθμιση, ο κατακερματισμός και η απώλεια οικοτόπων και η αποψίλωση μεγάλων φυσικών περιοχών³.

Σύμφωνα με την Τοπογραφική Αποτύπωση, εκτιμάται ότι δύναται να αποκοπούν περίπου 260 φυτικά άτομα χαρουπιιάς (*Ceratonia siliqua*) κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου του προτεινόμενου Έργου. Επομένως, αναμένεται ότι ο επηρεασμός του είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus* θα είναι αναπόφευκτος σε περίπτωση όπου υπάρχει η παρουσία ατόμων σκαθαριού στα συγκεκριμένα δέντρα.

Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που δύναται να προκληθούν στο είδος *Propomacrus bimucronatus cypriacus* από την αποκοπή των χαρουπιιών που εντοπίζονται εντός του χώρου ανάπτυξης του προτεινόμενου Έργου είναι:

- Χρήση άλλων φυτικών ατόμων χαρουπιιάς που περιβάλλουν τον χώρο ανάπτυξης από τον υφιστάμενο πληθυσμό *Propomacrus bimucronatus cypriacus*.
- Σε περίπτωση όπου υπάρχει η παρουσία του είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus* σε δέντρα χαρουπιιάς που ενδέχεται να αποκοπούν, προτείνεται η εκρίζωση και η επαναφύτευση των

¹ Τμήμα Περιβάλλοντος, 2023. Χλωρίδα και Πανίδα-Ασπόνδυλα- *Propomacrus cypriacus* - Προπόμακρος ο κυπριακός. Ιστοσελίδα: <https://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/3EB5081DDA058772C2257FB1003EAC30?OpenDocument>

² IUCN Red List, 2023. *Propomacrus cypriacus*. Source: <https://www.iucnredlist.org/species/157773/44178361>

³ Sfenthourakis S., Hadjiconstantis M., Makris C. & Dimitriou A.C., 2017. Revisiting the saproxylic beetle '*Propomacrus cypriacus* Alexis & Makris, 2002' (Coleoptera: Euchiiridae) using molecular, morphological and ecological data, Journal of Natural History, 51:17-18, 1021-1034, DOI: 10.1080/00222933.2017.1319521.

φυτικών αυτών απόμων στους χώρους πρασίνου και τοπιοτεχνημένους χώρους που θα διαμορφωθούν.

- Φύτευση χαρουπιών νεαρής ηλικίας για αντιστάθμιση του μεγάλου αριθμού χαρουπιών που δύναται να αποκοπούν.

Αφενός, η υλοποίηση και λειτουργία του προτεινόμενου Έργου θα επηρεάσει αρνητικά τον πληθυσμό του είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus* (εάν υπάρχει η παρουσία του), αφετέρου με την εφαρμογή των πιο πάνω μέτρων αναμένεται να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη δυνατή επιβίωση του κυπριακού σκαθαριού στην περιοχή μελέτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Επιστολή Τμήματος Δασών και Ηλεκτρονικό μήνυμα Τμήματος Περιβάλλοντος

From: Petros Koutsoftas <pkoutsoftas@environment.moa.gov.cy>
Sent: Wednesday, 29 November 2023 12:56 pm
To: ALA Planning Partnership
Cc: 'Irene Constantinou'
Subject: ΓΕΝΙΚΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ, ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΦΥΛΑ ΛΕΜΕΣΟ (ΛΕΜ/02142/2022, ημερ. 31.03.23)
Attachments: 1.pdf; ΑΠΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ ΤΔ 20112023.pdf

Αρ. Φακ. 02.10.011.014.003.086

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα σας επισυνάπτεται σχετική επιστολή του Τμήματος Δασών με αρ. φακ 02.10.011.003.005, με ημερ. 20/11/2023.

Σχετικά με την αναφορά που γίνεται στην εν λόγω επιστολή, για το ενδεχόμενο επηρεασμού του προστατευόμενου είδους *Proromacrus bimucronatus cyriacus*, μπορείτε να ανατρέξετε στις σελ. 8 & 9 του επισυναπτόμενου έγγραφου 1, για τις περαιτέρω ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,

Πέτρος Κουτσόφτας
Λειτουργός Περιβάλλοντος
Τηλ: +357 22408918
Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Λεωφόρος 28ης Οκτωβρίου 20-22
1498 Λευκωσία
<http://www.moa.gov.cy/environment>

Please consider the environment before deciding to print this e-mail.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

02.10.011.014.003.086

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 02.10.011.003.005
Τηλ.: 22805544
Φαξ.: 22805542
Email: ekakouris@fd.moa.gov.cy

20 Νοεμβρίου, 2023

Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος, ✓

**ΜΕΕΠ – Γενική Χωροταξική Μελέτη για την κατασκευή και λειτουργία
ενοποιημένης ανάπτυξης μεγάλων και σύνθετων χρήσεων στην Αγία Φύλα
στη Λεμεσό (ΛΕΜ/002142/2022)**

Αναφέρομαι στη σχετική με το πιο πάνω θέμα επιστολή σας ημερ. 10/11/2023 και σας ενημερώνω ότι τα συμπληρωματικά στοιχεία που έχει προσκομίσει ο μελετητής για τα επηρεαζόμενα δέντρα και τα θέματα πυροπροστασίας θεωρούνται ικανοποιητικά. Επειδή όμως, σύμφωνα με την καταγραφή των δέντρων που θα επηρεαστούν συμπεριλαμβάνεται μεγάλος αριθμός χαρουπιών, εισηγούμαστε όπως τη ΜΕΕΠ απασχολήσει επίσης το θέμα ενδεχόμενου επηρεασμού του προστατευόμενου είδους *Propomacrus bimucronatus cypriacus*.

(Ηρόδοτος Κακούρης)
για Διευθυντή Τμήματος Δασών

Κοιν.: Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Τροόδους
Λειτουργό Πυροπροστασίας